

SON VERGİ DÜZENLEMELERİ İLE ORTAYA ÇIKAN FİYAT İNDİRİMLERİ TÜKETİCİYE YANSITILDI MI?**Ercan TÜRKAN**
Merkez Bankası
Danışman

« Dergi İndeksi

Son Sayı

Tüm Sayılar

TİSK Ana Sayfa

ÖZET

İç talebin canlandırılabilmesi amacıyla Mart ayında bir dizi vergi indirimine gidilmiştir. Amaca ulaşılması, vergi indirimlerinin fiyatlama mekanizması yoluyla hanehalkına ne derecede yansıtıldığı ile ilgilidir. Bu çalışma, bazı varsayımlar altında sözkonusu yansımaların derecesine cevap aramaktadır. Yapılan hesaplamalar, madde gruplarına göre farklılık göstermekle birlikte, Mart ve Nisan aylarında vergi indirimlerinin büyük ölçüde tüketicilere yansıtıldığını göstermektedir.

GİRİŞ [1]

Daralan iç talebin yeniden canlandırılabilmesini teminen, Mart 2009 döneminde nemli vergi indirimlerine gidilmiştir. Bu çalışma, belirli varsayımlar altında, sözkonusu vergi indirimlerinin tüketiciye ne ölçüde yansıtıldığını ölçmeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Aşağıda önce Mart ayında yapılan vergi düzenlemelerinin neler olduğu, vergi indirimleri ile ortaya çıkan potansiyel fiyat indirimlerinin düzeyi hesaplanacaktır. İkinci bölümde, vergi indirimine gidilen madde gruplarına ilişkin fiyat gelişmeleri, TÜİK Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE)'ndeki gelişmeler yardımıyla ortaya konulacaktır. Son bölümde ise vergi indirimleri ile ortaya çıkan potansiyel fiyat indirimlerinin ne ölçüde hanehalkına yansıtıldığı üzerinde durulacaktır.

Vergi indirim düzenlemeleri

İç talebin vergi indirimleri yoluyla yeniden canlandırılması amacıyla, Mart ayı içinde önemli vergi indirimlerine gidilmiştir. Bazı mal ve hizmet gruplarında geçici olarak (üç ay süreli) Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisi (KDV) oranları sıfırlanmış ya da indirilmiştir. Aşağıda sözkonusu vergisel düzenlemelerin, zamanlama da dikkate alınarak bir özetine yer verilmektedir. Vergisel alanda ilk düzenleme 16 Mart 2009 tarihli 2009/14802-3 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ile yapılmıştır.

Buna göre;

- Net alanı 150 m2 ve üzerinde konut teslimlerinde KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e indirilmiştir.
- Motorlu taşıtlar üzerindeki ÖTV oranları, taşıt türü ve motor hacmine göre farklılık göstermek üzere düşürülmüştür.
- Ev aletleri ile görsel-işitsel ekipmanlar üzerindeki ÖTV oranı sıfırlanmıştır.
- Tüketici kredileri üzerindeki Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) kesinti oranı yüzde 15'den yüzde 10'a indirilmiştir. Vergisel alanda ikinci düzenleme, 30 Mart 2009 tarihli 2009/14812-3 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları [2] ile yapılmıştır.

Buna göre;

- Tapu işlemleri üzerinden binde 15 oranında alınmakta olan tapu harcı, binde 5'e düşürülmüştür.
- Konut teslimlerinde olduğu gibi, bina veya bağımsız bölüm şeklindeki işyeri teslimlerinde de KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e indirilmiştir.
- Özellikle KOBİ'lerin kullandığı imalata yönelik bazı sanayi ve iş makineleri üzerinden alınmakta olan KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e indirilmiştir.

- Mobilya üzerinden alınmakta olan KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e düşürülmüştür.
- Bilgisayar ve bilişim araçları üzerindeki KDV oranı yüzde 18'den yüzde 8'e çekilmiştir.

Yukarıda ifade edilen vergi düzenlemelerini;

- (a) Tüketim tanımına sokulmayarak yatırım olarak sınıflandırılan gayrimenkul (konut, işyeri) ve iş makineleri alım maliyetlerinin düşürülmesine,
- (b) Hanehalkının bazı mal gruplarına (otomobil, mobilya, beyaz eşya ve bilişim ürünleri) olan tüketim talebinin canlandırılmasına,
- (c) Tüketimin finansmanının ucuzlatılmasına,

yönelik önlemler şeklinde üç ana başlık altında toplulaştırmak mümkündür. Vergisel düzenlemelere yönelik bu başlıklardan, çalışmanın konusu ile sınırlı kalmak açısından sadece ikinci başlık altında toplulaştırılan düzenlemelerin analiz edilmesi ile yetinilecektir. Analiz doğrudan hanehalkı tüketimine konu olan ve dolayısıyla da tüketici fiyat endeksindeki harcama grupları kapsamına giren tüketim kalemleri için getirilen vergi indirimlerinin tüketiciye yansımaları ile sınırlanacaktır.

16 Mart 2009 tarihli vergisel önlemler paketinde otomobil, beyaz eşya-ev aletleri ve görsel-işitsel ekipmanlar ile ilgili olarak ÖTV oranı indirimleri ön plana çıkarken, 29 Mart 2009 tarihli tedbir paketinde mobilya ve bilgisayar-bilişim araçlarında KDV oranı indirimlerine gidilmiştir.

16 Mart 2009 tarihli birinci pakette KDV oranlarında herhangi bir değişiklik yapılmamış olmasına rağmen, ÖTV'nin KDV matrahına dahil olması nedeniyle, yapılan indirimlerin boyutu doğal olarak yükselmektedir. Bu açıdan, ÖTV indirimleri ile yaratılan fiyat etkisinin tam olarak görülebilmesini teminen, ÖTV ve KDV'den oluşan toplam vergi yükündeki değişim ele alınmıştır.

KDV ve ÖTV düzenlemeleri birlikte düşünüldüğünde, yapılan vergisel düzenlemeler sonucunda madde grupları üzerindeki toplam vergi yükünde ortaya çıkan değişim Tablo.1'de özetlenmektedir.

Tablo-1. Hanehalkı tüketimine konu olan madde gruplarına ilişkin vergi indirimleri

	ÖTV		KDV		ÖTV + KDV	
	Eski	Yeni	Eski	Yeni	Eski	Yeni
17 Mart - 15 Haziran 2009 tarihleri arasında uygulanacak vergi indirimleri						
Otomobil 1600 cc -	37,0	18,0	18,0	18,0	61,7	39,2
1601-2000 cc	60,0	54,0	18,0	18,0	88,8	81,7
2001 cc +	84,0	80,0	18,0	18,0	117,1	112,4
Beyaz eşya ve ev aletleri	6,7	0,0	18,0	18,0	25,9	18,0
Görsel-işitsel ekipmanlar	6,7	0,0	18,0	18,0	25,9	18,0
30 Mart - 30 Haziran 2009 tarihleri arasında uygulanacak vergi indirimleri						
Mobilya	0,0	0,0	18,0	8,0	18,0	8,0
Bilgisayar-bilişim araçları	0,0	0,0	18,0	8,0	18,0	8,0

Kaynak: İlgili vergi kanunları ve Bakanlar Kurulu Kararları, kendi hesaplamalarımız.

İndirime konu olan malların hanehalkı tüketimi içerisindeki ağırlığı

TÜİK tarafından TÜFE endeksine dahil maddeler bazında ağırlık seti kamuoyu ile paylaşılmamakta, COICOP [3] sınıflandırmasına göre belirlenen ve TÜFE endeksini oluşturan hanehalkı harcama ağırlıklarının 12 ana ve 44 alt mal ve hizmet grubu bazında yayınlanması ile yetinilmektedir.

Bu nedenle, vergi indirimine konu olan tüketim kalemlerinin toplam hanehalkı tüketimi içinde ne kadarlık bir yer tuttuğuna ilişkin kesin bir yargıya ulaşmak mümkün olamamaktadır. Buna karşılık, madde grupları itibarıyla bilinmese de, sözkonusu maddeleri de içeren mal grupları itibarıyla tahmini büyüklüklere ulaşabilmektedir.

Tablo-2. İndirime konu olan mal gruplarının TÜFE'deki ağırlıkları

Kodu	Mal grupları	Ağırlıklar (2009. Yılda)
071	Araç satın alımı	4,336
051	Mobilya, mefruşat, halı ve diğer yer döşemeleri	2,203
053	Ev aletleri	2,074
091	Görsel-işitsel sistemler, fotoğraf ve veri işlemleri ile ilgili ekipmanlar	0,907
	Toplam	9,520

Kaynak: TÜİK

TÜFE endeksini oluşturan alt mal ve hizmet grupları esas alındığında, vergi indirimine tabi

olan maddelerin de yer aldığı mal gruplarının, hanehalkı toplam tüketimi içerisinde yüzde 9,5 civarında bir ağırlığa sahip olduğu görülmektedir. Yapılan vergi indirimlerinin iç talebi canlandırmasına yönelik değerlendirmelerde bu nispi önemin gözönünde bulundurulması yararlı olacaktır.

Potansiyel azami fiyat indirim oranları

Diğer şartlar sabit kalmak koşuluyla, vergi oranlarında yapılan ve yukarıda özetlenen düzenlemelerle, indirim konu olan madde gruplarının satış fiyatlarında ne kadarlık bir indirim imkanı yaratıldığını görmek açısından, toplam vergi yükündeki değişimler esas alınarak potansiyel azami fiyat indirim oranları (PAFİO) hesaplanmıştır.

Madde grupları bazında PAFİO düzeyleri, aşağıdaki formüller yardımıyla hesaplanmıştır;

Toplam vergi yükü = (1+ÖTV oranı)* (1+KDV oranı)

PAFİO = {(1+ Yeni toplam vergi yükü) / (1+ Eski toplam vergi yükü)}*100 - 100

Tablo-3. Potansiyel azami fiyat indirim oranları

(Yüzde)	Vergi yükü (ÖTV+KDV)		PAFİO	Yürürlük dönemi
	Eski	Yeni		
Otomobil			- 12,1	
1600 cc -	61,7	39,2	- 13,9	17 Mart - 15 Haziran
1601 cc - 2000 cc	88,8	81,7	- 3,8	
2001 cc +	117,1	112,4	- 2,2	
Beyaz eşya ve ev aletleri	23,9	18,0	- 6,3	17 Mart - 15 Haziran
Görsel-İşitsel ekipmanlar	23,9	18,0	- 6,3	
Mobilya	18,0	8,0	- 8,5	30 Mart - 30 Haziran
Bilgisayar-bilişim araçları	18,0	8,0	- 8,5	

Kaynak: Tablo 1 ve kendi hesaplamalarımız.

Fiyatlar üzerine etki edebilecek diğer içsel ve dışsal koşulların sabit kaldığı varsayılarak, sadece vergi yüklerindeki değişimler incelendiğinde, otomobil üretici ve satıcı şirketlere sağlanan fiyat indirim imkanı, motor hacimlerine göre yüzde 2,2 ile 13,9 arasında hesaplanmaktadır. Potansiyel fiyat indirim imkanının en yüksek olduğu madde grubunun, motor hacmi 1600 cc ve altında olan otomobiller olduğu gözlenmektedir.

Otomobil madde grubu ile ilgili olarak, ağırlıklı toplam potansiyel fiyat indirim oranının hesaplanmasında, 2008 yılı tamamında ve 2009 yılının ilk üç ayında motor hacimlerine göre üretilen otomobil sayıları kullanılmıştır [4]. Söz konusu dönemde motor hacimlerine göre ağırlıklar 1600 cc - için yüzde 83, 1601 - 2000 cc için yüzde 12, 2001 cc + için ise yüzde 5 olarak hesaplanmıştır. Motor hacimleri itibarıyla binek otomobil üretim bilgileri, Otomotiv Sanayii Derneği (OSD)'nin model bazında üretim bültenlerinden alınmıştır. Motor hacimleri itibarıyla üretim bilgileri kullanılarak ağırlıklandırma yapıldığında, otomobil madde grubunun geneli için ortalama PAFİO yüzde 12,1 olarak hesaplanmaktadır. Ancak, TÜİK tarafından TÜFE madde sepetinde otomobili temsilen seçilen ürünlerde 1600 cc ve altındaki modeller esas alındığından, otomobil grubunun geneli için PAFİO oranı yüzde 13,9 olarak kullanılmıştır [5].

Otomobil dışında, diğer koşullar sabit kalmak koşuluyla vergi indirimleri ile üreticisatıcı firmalara ev aletleri madde grubunda yüzde 6,3 oranında, mobilya ve bilişim araçları madde grubunda ise yüzde 8,5 oranında bir fiyat indirim imkanı yaratıldığı anlaşılmaktadır.

Yapılan vergisel düzenlemelerin yürürlük başlangıç tarihleri ve aylık bazda uygulanma süreleri farklılıklar taşımaktadır. Bu nedenle, vergi oranları indirimi ile ortaya çıkan fiyat indirim tutarlarının madde grubu ve ay bazında hesabında söz konusu farklılıkların gözönünde bulundurulması gerekmektedir. Örneğin, otomobil, beyaz eşya-ev aletleri ve görsel-İşitsel ekipmanlardaki vergi indirimi Mart ayında 15 gün, Nisan ayında ise tam ay geçerli iken, mobilya ve bilgi işlem araçlarındaki vergi indirimi Mart ayında 2 gün, Nisan ayında ise tam ay geçerlidir.

Gözönünde bulundurulan bir diğer husus, TÜİK'in fiyat derleme tarihleridir. TÜİK, bazı istisnalar hariç mal ve hizmet fiyatlarını her ayın 10. ve 20. günlerini içine alan haftalarda iki defa derlemektedir. Bu kapsamda, 30 Mart tarihinde yapılan vergi indirimlerinden kaynaklanan fiyat etkisinin tamamının Nisan ayına yansıdığı hususu dikkate alınmıştır.

Aylık bazda ortalama fiyat gelişmeleri ile kıyaslanabilir hale getirmek amacıyla, yukarıda hesaplanan PAFİO'ların ilgili ayda vergi indiriminin uygulandığı gün sayıları dikkate alınarak düzeltilmesi gerekmektedir. Yürürlük süreleri esas alınmak suretiyle uygulama gün sayılarına göre düzeltilmiş PAFİO'lar Tablo.4'de özetlenmektedir.

Tablo-4. Gün sayısına göre düzeltilmiş PAFİO

(Yüzde)	Düzeltilmiş PAFİO		
	Mart 2009	Nisan 2009	Mart+Nisan kümülatif (=PAFİO)
Otomobil	- 6,73	- 7,69	- 13,90
Beyaz eşya ve ev aletleri	- 3,05	- 3,35	- 6,30
Görsel-işitsel ekipmanlar	- 3,05	- 3,35	- 6,30
Mobilya		- 8,50	- 8,50
Bilgisayar-bilişim araçları		- 8,50	- 8,50

Kaynak: Tablo 3 ve kendi hesaplamalarımız.

İndirime konu olan madde gruplarında fiyat değişimleri

TÜİK, tüketim sepetini ve bu sepete dahil mal ve hizmetlerin ortalama fiyatlarını aylık olarak kamuoyuna açıklamaktadır. TÜİK'in açıkladığı bu bilgilerden hareketle, vergi indirimine konu olan madde gruplarının aylık ortalama fiyatlarındaki gelişmelere Tablo.5'de yer verilmektedir.

Tablo-5. Vergi indirimine konu olan madde gruplarında ortalama fiyat değişimleri

Madde grupları ⁴ 2009	Ortalama fiyatlar ⁷ , TL			Ortalama fiyatlardaki değişim, %		
	Şubat	Mart	Nisan	Mart / Şubat	Nisan / Mart	Nisan / Şubat
Otomobil	34729,43	32475,46	30866,89	-6,49	-4,95	-11,12
Beyaz eşya ve ev aletleri	498,13	478,54	466,76	-3,93	-2,46	-6,30
Görsel-işitsel ekipmanlar	250,66	246,40	245,90	-1,70	-0,20	-1,90
Mobilya	1018,19	1009,92	921,06	-0,81	-8,80	-9,54
Bilgisayar-bilişim araçları	518,05	523,90	456,29	1,13	-12,90	-11,92

Kaynak: TÜİK, TÜFE Ortalama mal fiyatları ve kendi hesaplamalarımız

Aylık ortalama fiyatlar incelendiğinde, Mart ayında tüketici fiyatlarının otomobil mal grubunda yüzde 6,5, beyaz eşya-ev aletleri grubunda yüzde 3,9, görsel-işitsel ekipmanlar grubunda yüzde 1,7, mobilya grubunda yüzde 0,8 oranında düşüş gösterdiği görülmektedir. Buna karşılık bilgisayar-bilişim araçları mal grubunda yüzde 1,1 civarında bir artış görülmektedir.

Nisan ayında ise, vergi indirimine konu olan mal gruplarının tamamında fiyat düşüşü görülmektedir. Otomobil ve beyaz eşya mal gruplarında Mart ayında da görüldüğü gibi fiyat düşüşleri devam etmiştir. Mobilya ve bilişim mal gruplarında vergi indirimlerinin 30 Mart'da yürürlüğe girmesi nedeniyle, TÜİK'in fiyat derleme yönteminin de etkisiyle fiyat etkisi tamamen Nisan ayına sarmıştır. Görsel-işitsel ekipmanlar mal grubunda, diğer mal gruplarına kıyasla fiyat düşüşlerinin oldukça düşük düzeylerde kaldığı anlaşılmaktadır.

Vergi indirimlerinin fiyatlama davranışları üzerindeki toplam etkisinin netleştiği Mart-Nisan aylarındaki kümülatif tüketici fiyatları gelişmelerine bakıldığında ise, tüm mal gruplarında belirgin fiyat düşüşleri sözkonusudur. Görsel-işitsel ekipmanlar mal grubu hariç olmak üzere fiyatlar, yüzde 6 ile yüzde 12 arasında gerilemiştir. Görsel-işitsel mal grubunda ise fiyat düşüşleri yüzde 1,2 ile diğer mal gruplarına göre oldukça sınırlı kalmıştır.

Tablo-6. Düzeltilmiş PAFİO ve ortalama fiyat değişimleri

Madde grupları (2009)	Düzeltilmiş PAFİO			TÜFE (ortalama fiyatlar)		
	Mart / Şubat	Nisan / Mart	Nisan / Şubat	Mart / Şubat	Nisan / Mart	Nisan / Şubat
Otomobil	- 6,73	- 7,69	- 13,90	-6,49	-4,95	-11,12
Beyaz eşya ve ev aletleri	- 3,05	- 3,35	- 6,30	-3,93	-2,46	-6,30
Görsel-işitsel ekipmanlar	- 3,05	- 3,35	- 6,30	-1,70	-0,20	-1,90
Mobilya		- 8,50	- 8,50	-0,81	-8,80	-9,54
Bilgisayar-bilişim araçları		- 8,50	- 8,50	1,13	-12,90	-11,92

Kaynak: Tablo 4 ve 5.

Tüketiciye yansımaya derecesi

Vergi indirimleri ile ortaya çıkan fiyat indirim imkanının ne ölçüde tüketiciye yansıtıldığı sorusuna cevap verebilmek açısından, indirime konu olan madde gruplarındaki Mart-Nisan dönemi aylık ve kümülatif TÜFE değişimleri ile aylık ve kümülatif PAFİO'lar karşılaştırılmaları olarak aşağıda sunulmaktadır.

Vergi indirimleri yoluyla yaratılan fiyat indirim imkanı ve tüketici fiyatlarındaki Mart, Nisan ve iki aylık kümülatif gelişmeler bu şekilde ortaya konulduktan sonra, tüketiciye yansımaları aşağıdaki formül yardımıyla hesaplanmıştır;

Tüketiciye yansımaya derecesi = {(Ortalama fiyat değişimi) / (Düzeltilmiş PAFİO)} * 100

(Yüzde)	Mart + Nisan Kümülatif
Otomobil	80,0
Beyaz eşya ve ev aletleri	100,0
Görsel-işitsel ekipmanlar	30,2
Mobilya	112,2
Bilgisayar-bilişim araçları	140,2

Vergi indirimleri ile ortaya çıkan fiyat indirimlerinin, Mart ve Nisan döneminde büyük ölçüde tüketicilere yansıtıldığı görülmektedir. Otomobil mal grubunda yüzde 80, beyaz eşya ve ev aletleri mal grubunda ise bire bir yansımaya gözlenmektedir. Buna karşılık, mobilya ve bilişim mal gruplarında vergi indirimlerinin kampanyalarla da desteklendiği ve yansımaya derecesinin

1'in üzerine çıktığı görülmektedir. Görsel-işitsel ekipman mal grubunda ise tüketiciye yansıtılma derecesi yüzde 30'larda kalmaktadır.

Vurgulanması gereken bir diğer husus, firmaların Mart ayına göre Nisan ayında vergi indirimine konu olan mal gruplarında tüketiciye yansıtılma anlamında daha çekingen davranmaları ile ilgilidir. Nitekim, Nisan ayında otomobil madde grubunda yüzde 64, beyaz eşya mal gruplarında yüzde 73 civarında bir yansıtılma derecesi göze çarpmaktadır. Yansıtılma derecesi göreceli olarak düşük olan görsel-işitsel ekipmanlar mal grubunda ise, yansıtılma özellikle Nisan ayı için oldukça düşük düzeyde kalmıştır.

Nisan ayında yansıtılma derecesindeki göreceli düşüklüğün, firmaların stoklarını eritme imkanına kavuşmaları nedeniyle fiyatlama davranışlarında kazandıkları kısmi esneklikten kaynaklandığı düşünülmektedir. Kısmi esnekliği, vergi indirimine tabi sektörlerle ilgili anekdotal bilgiler ve dayanıklı tüketim malları üretici fiyatlarındaki Nisan ayı gelişmeleri de doğrular niteliktedir. Nitekim, dayanıklı tüketim malları üretici fiyatlarında Aralık ayından beri sürmekte olan fiyat düşüşleri, Nisan ayında yerini düşük oranlı da olsa artış eğilimine bırakmıştır [8]. Nisan ayı yansıtılma derecelerinin göreceli olarak düşüklüğü, vergi

indirimlerin Mayıs ve kısmi olarak da Haziran aylarında da süreceği olgularından hareketle, stok seviyelerindeki azalmanın üretici ve satıcılara Mayıs ve Haziran aylarında yukarı yönlü bir fiyat ayarlaması yapma konusunda hareket alanı yarattığı da anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, vergi indirimleri geçici bir yürürlük taşıdığı için, yürürlük tarihinin sona ereceği Haziran ayında fiyatlar üzerinde yarattığı olumlu etki doğal olarak tersine dönecektir.

SONUÇ

Vergi indirimleri ile ortaya çıkan fiyat indirimlerinin, diğer iç ve dışsal koşullar sabit kalmak üzere, Mart ve Nisan döneminde büyük ölçüde tüketicilere yansıtıldığı görülmektedir. Otomobil, beyaz eşya-ev aletleri, mobilya ve bilişim mal gruplarında vergi indirimlerinin bire bir ya da kampanyalarla da desteklenerek bire birin üstünde tüketicilere yansıtıldığı gözlenmektedir. Buna karşılık, görsel-işitsel ekipman mal grubunda yansıtılma derecesi göreceli olarak oldukça düşük düzeylerde kalmıştır.

Firmaların Nisan ayında vergi indirimine konu olan mal gruplarında tüketiciye yansıtılma anlamında Mart ayına göre daha çekingen davrandıkları görülmektedir. Özellikle otomobil, ev aletleri ve görsel-işitsel ekipmanlar madde gruplarında tüketicilere yansıtılma derecesi göreceli olarak Nisan ayında daha düşüktür. Dayanıklı tüketim mallarında üretici fiyatlarının Nisan ayında tersine dönerek artış eğilimine girmesi ve ilgili sektörlerle ilgili anekdotal bilgiler, stok seviyelerindeki erimenin Mayıs ve Haziran aylarında firmalara fiyatlarını yukarı yönlü ayarlama konusunda manevra alanı kazandırdığı yönünde işaretler vermektedir.

Ek.1 – Vergi indirimine konu olan madde gruplarında ortalama aylık fiyat gelişmelerinin tespitinde dikkate alınan mallar listesi

<p>I. Beyaz eşya-ev aletleri grubu: 0531101 Normal buzdolabı 0531102 No-frost buzdolabı 0531201 Çamaşır makinesi 0531202 Bulaşık makinesi 0531301 Fırın 0531302 Set üstü ocak 0531303 Fırınli ocaklar 0531401 Klima 0531404 Termostat 0531405 Şofben 0531406 Kombi 0531408 Aspiratör 0531501 Elektrikli süpürge 0532001 Elektrikli kesici aletler (Mutfak robotu vb.) 0532002 Elektrikli küçük ev aletleri (Tost makinesi vb.) 0532003 Sıcak içecek makineleri (Su ısıtıcı vb.) 0532004 Ürün 0532007 Diğer elektrikli küçük ev aletleri 1212002 Elektrikli epilasyon aletleri 1212003 Elektrikli saç bakım aletleri</p>	<p>III. Mobilya grubu: 0511102 Tek masa 0511105 Tek sandalye 0511201 Yatak odası takımı 0511204 Tek kişilik yatak 0511205 Çift kişilik yatak 0511207 Yatak başası 0511301 Oturma odası takımı 0511302 Yemek odası takımı 0511303 Kanepe 0511307 Sehpa</p> <p>IV. Otomobil grubu: 0711101 Otomobil (dizel) 0711301 Otomobil (benzinli)</p>
<p>II. Görsel-işitsel ekipmanlar grubu: 0911101 Televizyon 0911102 VCD-DVD aletleri 0911202 Müzik setleri 0911204 CD&MP3 çalar</p>	<p>V. Bilişim-bilişim araçları grubu: 0913001 Bilgisayar 0913003 Printer 0913005 Fax modem cihazları 0913008 Bilgisayar ekipmanları</p>

DİPNOT

1- Bu makalede yer alan görüşler yazarına ait olup, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nı bağlayıcı nitelik taşımaz.

2- Bu karar ile belirlenen liste, 14 Nisan 2009 tarih ve 2009/14881 sayılı BKK ile genişletilmiştir. Genişleme daha ziyade sanayi ve iş makinelerine yönelik olarak yapılmakla birlikte, bilişim ve mobilya sektörlerine yönelik az sayıda malı da içermektedir. Söz konusu liste genişlemesi çok büyük ölçüde hanehalkı tüketimine konu olmayan maddeleri içerdiği için, bu çalışmanın kapsamına dahil edilmemiştir.

3- Classification of Individual Consumption by Purpose (Amaca göre kişisel tüketim harcaması sınıflaması)

4- Motor hacimleri itibarıyla ithalat ve ihracat bilgilerine ulaşılamadığından, ağırlıklandırma işleminde motor

hacimleri itibariyle üretim verisinin kullanımı ile yetinilmiştir.

5- Motosikletler için de ÖTV indirimine gidilmiş olmasına rağmen, ağırlıklandırma sorunu nedeniyle sözkonusu ürün çalışma kapsamı dışında tutulmuştur.

6- Madde gruplarına dahil edilen malların listesine Ek.1'de yer verilmektedir

7- Maddeler itibariyle ağırlık setleri TÜİK tarafından yayınlanmamaktadır. Bu nedenle, madde grupları itibariyle ortalama fiyatlar hesaplanırken, sözkonusu grubu oluşturan ve Ek'de listesine yer verilen maddelerin eşit ağırlığa sahip olduğu varsayımı yapılmıştır. Eşit ağırlıklar yerine tüketim sepetindeki doğal ağırlıklar kullanılabilse, ortalama fiyatların da bir miktar farklılaşabileceği hususu gözönünde bulundurulmalıdır.

8- Dayanıklı tüketim malları üretici fiyatları Aralık 2008-Mart 2009 döneminde aylık bazda gerileme gösterirken, Nisan 2009'da yüzde 0,60 oranında bir artış göstermiştir. Detaylı bilgi için TCMB Nisan Ayı Fiyat Gelişmeleri ile ilgili rapora bakılabilir

KAYNAKÇA

Gelir İdaresi Başkanlığı, www.gib.gov.tr "Vergi Mevzuatı"(Katma Değer Vergisi Kanunu, Özel Tüketim Vergisi Kanunu, 2009/14802-14803- 14812-14813 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları),

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), www.osd.org.tr "Model bazında üretim", Aralık 2008 ve Mart 2009 haber bültenleri,

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), www.tcmb.gov.tr "Nisan ayı fiyat gelişmeleri", 5 Mayıs 2009,

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), www.tuik.gov.tr "Fiyat Endeksleri ve Enflasyon", Sorularla Resmi İstatistikler Dizisi-3, "Tüketici Fiyatları Endeksi", Haber bültenleri ve veri tabanı.

* Makale, yazarın izni ile TCMB web sayfasından alınarak aynen yayınlanmıştır.

MAYIS 2009

Dergi İndeksi

